

Ráduly János
Találós mesék
(IV.)

26.

A kétlábú egyszer
ráült a háromlábúra,
csinálta az egylábút.
Bement a négylábú,
elvette az egylábút.
Megharagudott a kétlábú,
fogta a háromlábút,
s megdobta a négylábút.
A négylábú visszaadta az egylábút.

A suszter egyszer reült a háromlábú székre, csinálta a csizmát. Bement a kutya, elvette a csizmát. Megharagudott a suszter, fogta a háromlábú széket, s megdobta a kutyát. A kutya visszaadta a csizmát.

27.

Ül két láb a háromlábún,
foltozza az egylábút.
Jön a négy láb,
s elkapja az egylábút.

Mérges lesz a kétlábú,
felkapja a háromlábút,
hozzáveri négylábúhoz,
az megijed,
s ledobja az egylábút.

A suszter ül a háromlábú széken, foltozza a csizmát. Jön a kutya, s elkapja a csizmát. Mérges lesz a suszter, felkapja a széket, hozzáveri a kutyához, az megijed, s ledobja a csizmát.

28.

Azt mondja a kétlábú:
— Ügyelj, ügyelj, egy lábú,
megeszen a négylábú.

Az ember, a káposzta, a kecske.

29.

Ne félj, egy lábú,
nem hágy a kétlábú,
hogyan megegyen a négylábú.

Az ember mondja a káposztának, ne féljen, mert ő nem hagyja, hogy a kecske megegye.

30.

A búzavirág,
a kendervirág
és a szőlővirág
hol találkoznak egymással?

Az asztalon: a búzavirágból kenyér, a kendervirágból abrosz, a szőlővirágból bor lesz.

SZÓMAGYARÁZAT

alól: alul
bésütyöntő: kenyér bevetése a kemencébe
bétettem feketébe: beleraktam a lábosba
bűnözött: bűnt követett el
duguszolt: dugaszolt
egylábú: (itt) fél csizma, vagy káposzta
fényecske: fényeske, (itt) pénz
fityilóka: (itt) parázsmerő vaskanál
fuszulyka: paszuly, bab
háromlábú: (itt) háromlábú szék
hezza való: hozzávaló
hüvekelje: (itt) fejje meg (a kecskét)
jéke: kemence szája, (lyuka)
karizsa: (itt) eke

keruzsáló, keruzsálni: (valószínűleg) szántani, termelni
kétlábú: (itt) suszter (= ember)
kukucskálni: leskelődni
kűjel: kívül
lik: lyuk
likát: (itt) szitát
lötyömfittynek: (itt) pásztornak
mász: mászik
megeszen: megesz
négylábú: (itt) kutya, vagy kecske
nem hágy: nem hagy
piroskát: (itt) hús
pupuza: (itt) fedő
puruttya, puruttyalni: (itt) kemence, sütni a kemencében
sütyő: (itt) dagaszt (kenyértésztát)
szóresdumó: (itt) macska
szőrös: (itt) macska
szütyő: (itt) szitál
tekenyő: teknő
toportyánférgek: farkasok

Irodalom

- Kovács Ágnes
1980 kiskutya neve (szócikk). Magyar Néprajzi Lexikon. Főszerkesztő Ortutay Gyula. Harmadik kötet. K — Né. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kovács Ágnes — Szemerkenyi Ágnes
1982 találós mese (szócikk). Magyar Néprajzi Lexikon. Főszerkesztő Ortutay Gyula. Ötödik kötet. Szé — Zs. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Ráduly János
1990 Hold elejti, Nap felkapja. Kibédi találós kérdések. Gyűjtötte, bevezető tanulmánnyal ellátta Ráduly János. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest.
- Voigt Vilmos (szerkesztésében)
1998 A magyar folklór. Osiris Kiadó, Budapest.
-
-